

Trzecia Pielgrzymka Papieża Jana Pawła II do Polski

<http://trzeciapielgrzymka.ipn.gov.pl/jp2/dokumenty/etapy-pielgrzymki/643,Warszawa-13-14-VI.html>
2019-02-21, 17:05

Warszawa 13-14 VI

13-14 czerwca

13 czerwca 1987 r. po południu Papież został przewieziony z Łodzi śmigłowcem do Warszawy, gdzie tego samego dnia czekało go jeszcze jedno spotkanie – z przedstawicielami środowisk twórczych w kościele pw. św. Krzyża (OO. Misjonarzy). Na spotkaniu zorganizowanym przez ks. Wiesława Niewęglowskiego było obecnych ponad tysiąc artystów, pisarzy i muzyków. Jan Paweł II podkreślił doniosłą rolę twórców jako wspólnoty ludzi, *którzy trwając przy wielorakim warsztacie twórczości służą trwaniu i przetrwaniu narodu. Naród bowiem trwa w swojej duchowej substancji, duchowej tożsamości przez własną kulturę.* Nawiązując do przewodniej myśli pielgrzymki – wartości pracy i praw człowieka z niej wynikających, Papież mówił o znaczeniu kultury jako nadrzędnej wobec ekonomii i nadającej jej ludzki wymiar. Istotne były słowa Papieża o wejściu ludzi kultury w bliski kontakt z Kościołem w Polsce jako *przestrzenią wolności, której brakuje nieraz im gdzie indziej.*

14 czerwca 1987 r., w ostatnim dniu pielgrzymki, Jan Paweł II spotkał się w rezydencji prymasa Polski z przedstawicielami polskiej społeczności żydowskiej. Według opublikowanego tekstu wystąpienia Papież przypomniał m.in. o niemieckim planie eksterminacji Żydów oraz zapewnił o głębokiej solidarności Kościoła z Żydami w ostrzeganiu świata przed ludobójstwem. Następnie Ojciec Święty udał się do kościoła pw. św. Stanisława Kostki, gdzie modlił się przy grobie ks. Jerzego Popiełuszki i spotkał się z rodzicami zamordowanego kapłana. W drodze z kościoła Papież zatrzymał się w kościele OO. Bazylianów przy ul Miodowej.

Najważniejszym wydarzeniem dnia była wielka msza św. na pl. Defilad, podczas której Jan Paweł II ogłosił bp. Michała Kozala beatyfikowanym. W mszy uczestniczyło kilkaset tysięcy wiernych z Warszawy i całej Polski. Mimo licznej obecności sił porządkowych oraz nieumundurowanych agentów bezpieczeństwa, członkom Grup Oporu Solidarności udało się z pomocą ludzi przybyłych na mszę rozwinąć kilkudziesięciometrowy transparent z napisem: „Region Mazowsze – Solidarność – była jest będzie”. Po mszy Jan Paweł II spotkał się z biskupami – członkami Konferencji Episkopatu Polski (KEP), do których skierował przemówienie dotyczące stojącego przed polskim Kościołem wyzwania *ideologii dialektycznego materializmu*, tj. doktryny sowieckiego totalizmu. Papież odniósł się również do propozycji wysuniętej przez władze PRL nawiązania stosunków dyplomatycznych z Watykanem, zaaprobowanej przez KEP, i zaznaczył, że przywrócenie takich relacji nie tylko jest istotne

dla narodu, w którym większość stanowią katolicy, lecz również stawia nowe wyzwania przed Kościołem polskim. Etyczne implikacje nawiązania stosunków dyplomatycznych między Watykanem a PRL oraz rolę Kościoła w nadchodzącym czasie Papież podkreślił słowami: *Suwerenność państwowa tylko wówczas odpowiada wymogom porządku etycznego, gdy jest wyrazem suwerenności narodu w tym państwie.* Z KEP Jan Paweł II udał się na lotnisko na Okęciu, by powrócić do Rzymu.

W pożegnalnym przemówieniu, wygłoszonym tuż przed wylotem, Papież m.in. wezwał do dialogu i współpracy władzy i społeczeństwa i przypomniał ujęte przez Jana XXIII w encyklice *Pacem in terris* cztery prawa człowieka: do prawdy, wolności, sprawiedliwości i miłości – jako naczelných warunków uczynienia życia ludzkiego w Polsce *bardziej ludzkim, bardziej godnym człowieka.*

dr Franciszek Dąbrowski, Archiwum IPN

Pliki do pobrania

[Bilans sił do operacji „Zorza II” w dn. 13-14 czerwca 1987 r., dokument WSK SUSW z dn. 27 III 1987 r., IPN BU 0999/277, s. 12. \(pdf, 176.66 KB\)](#)
[Decyzja nr 020/87 Kierownika Sztabu SUSW w operacji kryptonim „Zorza II” z dn. 11 VI 1987 r. dot. przydzielenia dodatkowych sił mundurowych i operacyjnych do zabezpieczenia wizyty Papieża w Warszawie w dn. 14 VI 1987 r., IPN BU 0999/277, s. 86-89. \(pdf, 602.87 KB\)](#)

[Meldunek Departamentu I MSW z dn. 10 VI 1987 r. dot. planowanej modlitwy Papieża nad grobem ks. J. Popiełuszki oraz znaczenia tego faktu w ewentualnym procesie beatyfikacyjnym, IPN BU 0449/5 t.75, k. 215. \(pdf, 513.2 KB\)](#)

[Notatka informacyjna Departamentu I MSW z dn. 12 VI 1987 r. dot. inwigilacji parafii św. St. Kostki w Warszawie w związku z planowanym przybyciem Papieża na grób ks. Jerzego Popiełuszki, IPN BU 0449/5 t.75, k.111. \(pdf, 518.14 KB\)](#)

[Załącznik do Informacji dziennej z dn. 13 VI 1987 r. - Przygotowania opozycji do zmanifestowania swojej obecności podczas pobytu Papieża w Warszawie w dn. 14 VI 1987 r., IPN BU 1585/16064, k. 183. \(pdf, 762.08 KB\)](#)

[Przemówienie kard. J. Glempa do Papieża wygłoszone w dn. 13 VI 1987 r. o g. 19:30 w kościele św. Krzyża w Warszawie, IPN BU 0236/382 t. 2, s. 48. \(pdf, 549.34 KB\)](#)

[Informacja polityczna nr 21/87 z dn. 13 VI 1987 r. \(Telegram Wydziału Polityczno-Wychowawczego SUSW w Warszawie dot. reakcji społecznych na przebieg pielgrzymki papieskiej na terenie Warszawy i woj. warszawskiego\), IPN BU 2887/34, s. 108. \(pdf, 1010.95 KB\)](#)

[Załącznik do Informacji dziennej z dn. 14 VI 1987 r. dot. przebiegu spotkania Papieża z delegacją Związku Religijnego Wyznania Mojżeszowego w Pałacu Prymasowskim w Warszawie, IPN BU 0296/215 t. 2, s. 134-135. \(pdf, 1.07 MB\)](#)

[Przemówienie pożegnalne kard. J. Glempa na lotnisku Warszawa-Okęcie w dn. 14 VI 1987 r., IPN BU 0236/382 t. 2, s. 59-61. \(pdf, 832.33 KB\)](#)

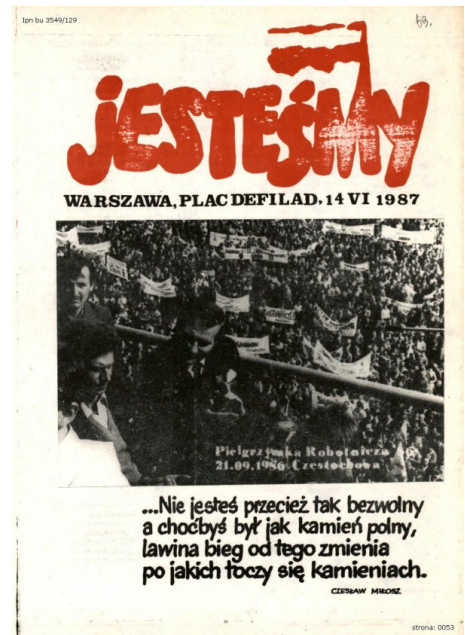
[Informacja 18/W Zarządu Propagandy i Agitacji Głównego Zarządu Politycznego WP z dn. 14 VI 1987 r. pt. „Ostatni dzień wizyty Papieża - Warszawa”, IPN BU 2192/107, s. 254-256. \(pdf, 459.54 KB\)](#)

[Sprawozdanie z przebiegu operacji „Zorza II” w Warszawie w dn. 13-14 VI 1987 r., IPN BU 0236/382 t. 1, s. 179-183. \(pdf, 932.56 KB\)](#)

[Załącznik do Informacji dziennej z dn. 15 VI 1987 r. dot. zatrzymania w Warszawie w dn. 14 VI 1987 r. Andrzeja Zukowskiego, Wiesława Smagowicza, Eugeniusza Łukasiaka, Stanisława Paderewskiego, Andrzeja Dynaka, Zdzisława Kurbańa i Tomasza Aniołkowskiego w związku z zarzutami posiadania i eksponowania treści prosolidarnościowych, IPN BU 1585/16065, k.6. \(pdf, 647.71 KB\)](#)

[Załącznik do Informacji dziennej z dn. 17 VI 1987 r. - Komentarze na temat spotkania Papieża ze światem kultury w dn. 13 VI 1987 r. w Warszawie, IPN BU 1585/16065, k. 55-56. \(pdf, 1 MB\)](#)

[Wniosek z dn. 16 X 1987 r. o zakończenie prowadzenia sprawy obiektowej krypt. „Wizyta III”, IPN BU 0999/277, s. 175. \(pdf, 130.29 KB\)](#)

Powiązane informacje

- [Fotografie i grafikiWarszawa](#)
- [MapyWarszawa](#)
- [Etapy pielgrzymkiWarszawa 8 VI](#)
- [O projekcieTrzecia Pielgrzymka Papieża Jana Pawła II w dokumentach zasobu IPN](#)